

E.00000509335

Şevin COŞKUN
Muş Milletvekili

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3198
Tarih: 26.09.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kişilerin basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirlerin alınması, gazetecilerin yaşadığı hak ihlallerinin sona erdirilmesi, medya ve basındaki baskıların sonlandırılması ve buna yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırmasına açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Şevin COŞKUN

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Demokratik bir toplumda kişilerin düşünce ve fikirlerini özgürce açıkladığı en olağan yollardan bir tanesi basındır. Gerek Anayasamız, gerekse İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile basın ve ifade özgürlüğü güvence altına alınmıştır. Anayasa'nın 26. maddesinde, "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir" ifadesi yer alır. Anayasa'nın 28. maddesinde de, "Basın hürdür, sansür edilemez. Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır" denilmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10.maddesi; "Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü de kapsamaktadır" şeklindedir. Türkiye, basın ve ifade özgürlüğünün en çok ihlal edildiği ülkelerden biridir. Türkiye'de gazeteciler yaptıkları haberlerden, yazdıkları yazılardan dolayı soruşturmaya maruz kalarak tutuklanmaktadır.

Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü'nün (RSF) yayınladığı 2019 Basın Özgürlüğü Endeksi'ne göre 180 ülke arasında Türkiye 2002 yılında 99. sıradayken, 2018'de 157. sıraya gerilemiştir. Özgür Gazeteciler İnsiyatifi (ÖGİ) "Gazetecilere Yönelik Hak İhlal Raporu"na göre, 2019 yılının ilk 6 ayında; 154 gazeteci cezaevlerinde tutuklu bulunmaktadır. ÖGİ'nin yayınladığı ilk 6 aylık rapora göre 34 gazeteci gözaltına alınmış, 11 gazeteci tutuklanmış, 8 gazeteciye dava, 29 gazeteciye de soruşturma açılmıştır. Raporda, 2019'un ilk 6 ayında; 287 gazeteci yargılanmış, 41 gazeteciye toplam 119 yıl 3 ay hapis cezası verilmiştir. 2 gazeteci sınır dışı edilmiş ve 1 basın kuruluşuna baskın düzenlendiği belirtilmiştir. Nisan- Mayıs- Haziran

E.00000509335

2019 dönemini kapsayan “Bianet Medya Gözlem Raporu”nda 213 gazeteci ve temsilcisine toplam 140 kez ağırlaştırılmış müebbet, 2 bin 408 yıl hapis cezası verildiği ve 1 milyon 885 bin TL manevi tazminat ile yargılandığı açıklanmıştır. Raporda Nisan- Mayıs- Haziran 2019 döneminde en az 14 gazeteci ile medya çalışanı gözaltına alınmış ve en az 10 gazetecinin saldırıya uğradığı belirtilmiştir.

İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yayımlanan “Engelli Web 2018 Raporu”na göre Türkiye’de 2018’de 3 bin 306 haber adresi olmak üzere toplam 54 bin 903 sitesine erişim engellenmiştir. Raporda; Türkiye’de 2018 öncesinde toplam 190 bin 922 alan adı, web sitesine erişimin engellendiği belirtilmiştir. Söz konusu bu sitelerin 177 bin 515 tanesine Telekomünikasyon Kurumu İletişim Başkanlığı (TİB) ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanı (BTK) tarafından; 9 bin 227 alan adı ve web sitesine ise sulh ceza hakimlikleri, savcılıklar ve mahkemeler tarafından erişim engeli konulduğu açıklanmıştır. Raporda yine, 2018 yılı öncesinde 150 bin URL adresine 5651 sayılı Kanun’un 9. maddesi kapsamında sulh ceza hakimlikleri tarafından erişim engellenmiş, yaklaşık 50 bin kadar içerik ise erişim engelleme kararları sonrasında içerik sağlayıcılar tarafından yayından kaldırıldığı açıklanmıştır. Türkiye, Twitter’da en çok hesabın kapatılması ve içeriklerin kaldırılmasını talep eden ülke konumundadır. “Engelli Web 2018 Raporu”nda 2018 yılında 497 Twitter hesabı ile bin 819 tweete erişim engellenmiş ve Twitter’a gönderilen mahkeme kararlarında bin 105 kararla Türkiye’nin ilk sırada yer aldığı belirtilmiştir. Raporda Türkiye, Facebook’tan en çok içerik çıkartılan ülkeler arasında dördüncü sırada yer aldığı ve Facebook’un 2018 yılı içinde 2 bin 381 içerik sayısını çıkarttığı belirtilmiştir. Türkiye’de hala 2017 yılından bu yana dünyanın en yaygın internet ansiklopedisi Wikipedia’ya erişim yasağı devam etmektedir.

Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı’nın (SETA) 5 Temmuz 2019 tarihinde yayınladığı Türkiye’de faaliyet gösteren yabancı basın kuruluşları ve bu kuruluşlarda çalışan gazetecilerle ilgili “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” adlı rapor ile, gazeteciler, ulusal ve uluslararası basın organlarını fişlenmiştir. SETA’nın söz konusu raporu objektif ve raporu akademik bir çalışmaya dayanmamaktadır. Raporda basın ve düşünceyi ifade özgürlüğü konusundaki paylaşımlar, hükümet karşıtı olarak tanımlanmış; eleştirel gazetecilik yapan tüm gazeteciler açıkça hedef gösterilmiştir. SETA’nın raporu, basın örgütleri ve kamuoyu tarafından ifade özgürlüğüne yönelik bir tehdit olarak değerlendirilmiştir.

Kişilerin basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirlerin alınması, gazetecilerin yaşadığı hak ihlallerinin sona erdirilmesi, medya ve basındaki baskıların sonlandırılması ve buna yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla araştırma komisyonu kurulmasını talep ederiz.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Halim
2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
3			
4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	Berdan
5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	Dan
6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	Kemal
8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
10	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	M. Rüştü
11	FELEKNAS UCA	BATMAN	Feleknas Uca
12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
13	SALİHE AYDENİZ	DİYARBAKIR	Salih
14	MUSA FARİSOĞULLARI	DİYARBAKIR	M. Farisoğulları
15	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	Semra
16	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	H. Özsoy
17	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	G. Paylan
18	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İ. Taşcier
19	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
20			

E.00000509335

1	MENSUR IŞIK	MUŞ	<i>[Signature]</i>
2	GÜLISTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	<i>[Signature]</i>
3			
4	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SIİRT	<i>[Signature]</i>
5	SIDIK TAŞ	SIİRT	<i>[Signature]</i>
6	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	<i>[Signature]</i>
7	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	<i>[Signature]</i>
8	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	<i>[Signature]</i>
9	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	<i>[Signature]</i>
10	NURAN İMİR	ŞIRNAK	<i>[Signature]</i>
11	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	<i>[Signature]</i>
12	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	<i>[Signature]</i>
13	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	<i>[Signature]</i>
14	MUAZZEZ ORHAN	VAN	<i>[Signature]</i>
15	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	<i>[Signature]</i>
16	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	<i>[Signature]</i>
17	SAİT DEDE	HAKKARİ	<i>[Signature]</i>
18	HABİP EKSİK	İĞDIR	<i>[Signature]</i>
19			
20	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	<i>[Signature]</i>